

İlkokul Öğrencilerinin Matematik Dersi Tutumlarına Yönelik Yapılan Çalışmaların İncelenmesi

Meltem CEVAHİR BATMAZ¹, Veli TOPTAŞ²

¹Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0002-4208-6936>

²Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kırıkkale, Türkiye
<https://orcid.org/0000-0001-8852-1852>

Email: meltemcb6161@gmail.com, vtoptas@gmail.com

Türü: Derleme Makalesi (Alındı: 09.01.2021 - Kabul: 14.02.2021)

Öz

Bu araştırma ile, ilkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi benimsenerek yapılan araştırmada 11 adet makale, 35 adet yüksek lisans ve 5 adet doktora tezi incelenmiştir. Araştırmanın verileri doküman incelemesi tekniğiyle toplanmıştır. Yüksek Öğretim Kurulu'nun Ulusal Tez Veri Tabanında bulunan ve tam metin erişimine açık olan tezler ile makaleler; çalışmanın yayım türü, yayım yılı, yapıldığı sınıf düzeyi, araştırma yöntemi, örneklem belirleme yöntemi, veri toplama araçları, analiz yöntemi ve sonucuna göre incelenmiştir. Araştırmanın verileri, içerik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; en fazla yüksek lisans tezi yapıldığı, en çok çalışmanın 2019 yılında yapıldığı, çalışmaların en fazla 4. sınıf düzeyinde olduğu, çoğunlukla nicel araştırma yönteminin benimsendiği ve seçkisiz örnekleme yönteminin kullanıldığı görülmüştür. Veri toplama araçları olarak çoğunlukla matematik dersi tutum ölçeği kullanılmış olup incelenen çalışmalarda tutumun yanında başarıya da bakıldığı için matematik başarı testinin kullanıldığı, daha çok nicel veri analizlerinin kullanıldığı, çalışma sonucuna göre de anlamlı farkın bulunduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: İlkokul, Matematik tutumu, Doküman incelemesi

Analysis of The Studies Conducted on The Math Course Attitude of Primary School Students

Abstract

With this research, it is aimed to examine the studies on the math course attitudes of primary school students. In the research conducted by adopting qualitative research method, 11 articles, 35 master's and 5 doctoral dissertations were examined. Document analysis was used as a data collection technique in the research. Theses and articles in the National Thesis Database of the Council of Higher Education and accessible in full text; The study was examined according to the publication type, publication year, grade level, research method, sampling method, data collection tools, analysis method and result. The research data were analyzed using the content analysis method. As a result of the research; It was observed that the most graduate theses were made, the most studies were conducted in 2019, the most studies were at the 4th grade level, the quantitative research method was mostly adopted and the random sampling method was used. Math course attitude scale was mostly used as data collection tools, and it was concluded that the math achievement test was used since success was also considered in addition to attitude, quantitative data analysis was used more, and there was a significant difference.

Keywords: Primary school, Math attitude, Document analysis

Giriş

Günümüzde bilim ve teknolojideki gelişmeler ve değişimler, hayatın her alanında kendini göstermekte, güçlü iletişim becerisine sahip, karar verme, problem çözme gibi niteliklere sahip bireylere eskisinden daha fazla ihtiyaç olduğu görülmektedir. Taşdemir (2009) gelişmiş ülkelerin de bilgi toplumlarına ayak uydurabilen ve içinde bulunduğu çağın gerekliliklerine uyum sağlayan geleceğin bireylerini yetiştirebilmek için eğitim sistemlerini zaman zaman gözden geçirmekte ve gerekli değişiklikleri yaptıklarını ifade etmektedir. Eğitim sisteminin temel bileşenlerinden biri olan matematik önemli bir derstir. Matematik dersinin, öğrencilerin meslek seçiminde dahi önemli bir etken olduğu görülmektedir. Dolayısıyla matematik öğretimine eğitimin her kademesinde oldukça önem verilmektedir. Ayrıca öğrencilerin matematik dersindeki başarısızlıklarının da görmezden gelinmemesi gerekmektedir (Ersoy, 2003). Okul öncesi dönemden yükseköğretime kadar geniş bir aralığı kapsayan matematik dersi günlük yaşamda ortaya çıkan problemleri çözmek için kullanılan öğrenme alanlarından işlemler yapmayı ve mantıklı düşünme becerilerini genişleterek dünyaya açılma becerilerini kapsamaktadır. Ancak, öğrencilerin ilkökul döneminden üniversite çağına değin eğitim öğretim süreçlerinde en çok çekindikleri ya da problem yaşadıkları derslerden biri matematiktir (Tıraş, 1999; Taşdemir, 2009). Matematğin soyut konuları, öğretmen davranışları, öğretim yöntemindeki yanlışlar, öğretim yöntem ve teknikler, eğitim materyalleri, günlük hayattan kopuk bir öğretimin gerçekleştirilmesi gibi nedenler öğrencilerin matematiğe karşı olumsuz tutum geliştirmelerine neden olmuştur (Yetgin ve Yeşilyurt, 2020; Örnek, 2007). Bu sebeple öğrencilerin matematik tutumları ve ilgileri, öğrencilerin matematik deneyimleri, matematik başarıları günlük yaşamları açısından önemli görülmektedir (Başer ve Yavuz, 2003). Nitekim öğrencilere matematiksel bilgilerin diğer derslerle ve gerçek hayatla ilişkilendirilerek öğretilmesi önemli görülmektedir. Ayrıca matematik dersinde kullanılacak problemlerin seçiminde öğrencilerin günlük hayatta karşılaştığı veya karşılaşılabileceği konulardan olmasına dikkat edilmesi gerekmektedir (Arseven, 2019). Akdemir (2006) de öğrencinin matematiğe karşı olumlu veya olumsuz tutum geliştirmesinin sebebini, öğrencinin bu dersle ilgili yaşadığı deneyimlerden kaynaklandığını ifade etmektedir. Çoban (1989) ise, öğrencilerin matematik dersinde başarı veya başarısızlıklarında, matematiğe ilgi duymalarında ve matematiği sevmelerinde önemli bir faktörün de tutumlar olduğunu ifade etmektedir. Öğrencilerin öğrendiklerin herhangi bir konuya ait matematiksel bilgiyi unutsalar dahi konuya ilişkin tutumlarını unutmamaları tutumların öğrenme sürecinde ne kadar etkili olduğunun bir göstergesidir (Tural, 2005). Özellikle ilkökul döneminde öğrencilere matematik dersine yönelik olumlu bir tutum oluşturmada öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Matematik dersinde farklı etkinlikler, materyaller, yöntem teknikler vb. kullanılmasının öğrencilerin hem ders sürecine aktif bir şekilde katılım sağlamalarına ve hem de derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerinde etkili olduğu söylenebilir. Dolayısıyla öğrencilerin matematik dersine yönelik geliştirdikleri tutumların temeli ilkökul dönemidir. Öğrencilerin ilkökul dönemindeki matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmaların incelenmesinin hem bu alandaki boşluğu dolduracağı hem de bu alanda yapılacak çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, ilkökul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmaların incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorular yanıtlanmıştır:

1. Çalışmaların yayım türlerine ilişkin dağılımları nasıldır?
2. Çalışmaların yayım yıllarına ilişkin dağılımları nasıldır?
3. Çalışmaların yapıldığı sınıf düzeyine ilişkin dağılımları nasıldır?
4. Çalışmaların araştırma yöntemine ilişkin dağılımları nasıldır?
5. Çalışmaların örneklem belirleme yöntemine ilişkin dağılımları nasıldır?
6. Çalışmaların veri toplama araçlarına ilişkin dağılımları nasıldır?
7. Çalışmaların analiz yöntemine ilişkin dağılımları nasıldır?
8. Çalışmaların sonucuna ilişkin dağılımları nasıldır?

Materyal ve Metod

İlkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmaların incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi tekniğinden faydalanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgiler sunan yazılı materyallerin analizi olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Doküman incelemesi tekniği, araştırmaya zaman ve temin edilmesi açısından kolaylık sağlamanın yanında araştırılan konunun üzerine de doğrudan yoğunlaşmasını sağlamaktadır (Ekiz, 2015).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmanın verileri, Ulusal Tez Merkezi Veri Tabanında gelişmiş tarama kısmında aranacak kelimeler bölümüne “matematik” ve “tutum” kelimeleri yazılarak aranacak alan “tez adı” ile arama tipi “içinde geçsin” şeklinde tarama yapılarak toplanmıştır. Tarama sonucunda 339 teze ulaşılmıştır. Ulaşılan tezler incelenmiş olup ilkökul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarıyla ilgili 37 adet tez çalışması bulunmuştur. Bu tez çalışmalarının içinde 4+4+4 eğitim sistemine geçiş yılı olan 2012 yılı ve öncesinde beşinci sınıflarla yapılan çalışmalar da ilkökul dönemi olarak incelenmiş olup çalışma kapsamına dahil edilmiştir. Bunun yanında Google Akademik’ten ulaşılan dört adet tez çalışması da konuyla ilgili olduğu belirlenmiş ve çalışmaya dahil edilmiştir. Google Akademik, ERIC, EBSCOhost, Web of Science ve Dergipark veri tabanlarında “matematik” ve “tutum” anahtar kelimeleri taranarak Türkiye’de yapılan 12 adet makale çalışmasına ulaşılmıştır. Bu çalışma başlığı kapsamında 40 adet tez ve 11 adet makale çalışması olmak üzere toplam 51 çalışma incelenmiştir. Araştırmacılar tarafından oluşturulan “Araştırma İnceleme Formu” çalışmaların incelenmesinde kullanılmıştır. Hazırlanan form için ilgili alanyazın taranmış olup çalışmanın yayım türü, yayım yılı, yapıldığı sınıf düzeyi, araştırma yöntemi, örneklem belirleme yöntemi, veri toplama araçları, analiz yöntemi ve sonucu inceleme başlıkları olarak araştırmacılar tarafından belirlenmiştir.

Bu araştırmanın verileri nitel araştırma yaklaşımında kullanılan tekniklerden biri olan içerik analiziyle analiz edilmiştir. İçerik analizi, herhangi bir metnin veya belgenin içeriğinin incelenmesi ve sayısal ya da istatistiksel olarak ortaya konulmasında kullanılan bir analiz

türüdür. Bu analizle birbirine benzer olan verilerin, belirlenen kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek, bunları okuyucunun anlayabileceği bir şekilde düzenlenerek yorumlanması amaçlanır (Ekiz, 2015; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışmanın verileri, öncelikle alanında iki uzman ile bağımsız olarak analiz edilmiş olup ortaya konan sonuçlar karşılaştırılmıştır. Verilerin analiz sonuçlarının çoğunluğunun aynı olduğu bulunmuş, araştırma yöntemi ve veri toplama araçlarıyla ilgili birkaç çalışmada farklılık gösteren kısımlar da araştırmacılar tarafından tartışılmıştır. Farklı olan bu analiz sonuçlarında araştırmacılar daha sonra fikir birliğine varmış ve ortak bir karara varılmıştır. Çalışmada elde edilen bulguların frekans (f) değerleri tablolar şeklinde sunulmuştur.

Bulgular

Bu bölümde çalışmaya dahil edilen verilerin analiz edilmesi sonucu ortaya çıkan bulgulara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular “Araştırma İnceleme Formu”ndaki başlıklar ele alınarak frekans değerleri tablolar halinde sunulmuştur.

İncelenen Çalışmaların Yayım Türüne İlişkin Dağılımı

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların yayım türüne ilişkin dağılımı Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. İncelenen Çalışmaların Yayım Türüne İlişkin Dağılımı

Yayım Türü	f
Makale	11
Yüksek Lisans Tezi	35
Doktora Tezi	5
Toplam	51

Tablo 1’e göre, ilkökul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, 11 makale çalışması, 35 yüksek lisans tezi ve 5 doktora tezi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmaların daha çok yüksek lisans düzeyinde yapıldığı, doktora düzeyinde yapılan çalışmaların ise az olduğu görülmüştür.

İncelenen Çalışmaların Yayımlandığı Yıllara İlişkin Dağılımı

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların yayımlandığı yıllara ilişkin dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. İncelenen Çalışmaların Yayımlandığı Yıllara İlişkin Dağılımı

Yayımlandığı Yıl	Makale	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	f
1999		1		1
2004		1		1
2005		1		1
2006		2		2
2007	1	1	1	3
2008		4		4
2009	1	1		2
2010		4		4
2012		2	1	3
2014	2	2		4
2015		1		1
2016	1	3	1	5
2017	2	2	1	5
2018	1	1		2
2019	3	8	1	12
2020		1		1
Toplam	11	35	5	51

Tablo 2'ye göre, ilkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, matematik dersi tutumuyla ilgili olarak en fazla 2019 yılında 3 makale, 8 yüksek lisans ve 1 doktora olmak üzere toplam 12 çalışma yapılmıştır. 2016 ve 2017 yıllarında 5'er, 2008, 2010 ve 2014 yıllarında 4'er, 2007 ve 2012 yıllarında 3'er, 2006, 2009 ve 2018 yıllarında 2'şer, 1999, 2004, 2005, 2015 ve 2020 yıllarında 1'er çalışma yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışma sayılarında 2019 yılında önceki yıllara göre önemli bir artış, 2019 yılından sonra ise önemli düzeyde bir azalmanın olduğu görülmüştür.

İncelenen Çalışmaların Yapıldığı Sınıf Düzeyine İlişkin Dağılımı

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların yapıldığı sınıf düzeyine ilişkin dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. İncelenen Çalışmaların Yapıldığı Sınıf Düzeyine İlişkin Dağılımı

Yapıldığı Sınıf Düzeyi	f
2. sınıf	3
3. sınıf	11
4. sınıf	26
5. sınıf	9
3., 4. ve 5. sınıf	2
Toplam	51

Tablo 3'e göre, ilkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, en fazla çalışmanın 26 çalışmayla 4. sınıf düzeyinde, en az çalışmanın ise 3., 4. ve 5. sınıf düzeyinde olduğu görülmüştür. İncelenen çalışmaların büyük bir kısmının üst sınıf düzeylerinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

İncelenen Çalışmaların Araştırma Yöntemine İlişkin Dağılımı

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların araştırma yöntemine ilişkin dağılımı Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. İncelenen Çalışmaların Araştırma Yöntemine İlişkin Dağılımı

Araştırma Yöntemi	Makale	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	f
Nitel Yöntem	9	27	4	40
Karma Yöntem	2	8	1	11

Tablo 4'e göre, ilkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, 40 çalışmanın nicel yöntem ve 11 çalışmanın da karma yöntem kullanılarak yapıldığı sonucuna varılmıştır. Nitel yöntemle yapılan bir çalışmanın olmadığı görülmüştür.

İncelenen Çalışmaların Örneklem Belirleme Yöntemine İlişkin Dağılımı

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların örneklem belirleme yöntemine ilişkin dağılımı Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. İncelenen Çalışmaların Örneklem Belirleme Yöntemine İlişkin Dağılımı

Örneklem Belirleme Yöntemi	Makale	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	f
Seçkisiz Örneklem	3	13	1	17
Amaçsal Örneklem		1	1	2
Kartopu Örneklem		1		1
Uygun Örneklem	1	1		2
Küme Örneklem		1		1
Tipik Örneklem		1		1
Ölçüt Örneklem		1		1
Bilgi Yok	7	16	3	26
Toplam	11	35	5	51

Tablo 5’e göre, ilkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, 26 çalışmanın örneklem belirleme yöntemi bilgisine ulaşılamamıştır. 17 çalışmada seçkisiz örneklem, 2’şer çalışmada amaçsal ve uygun örneklem, 1’er çalışmada ise kartopu, küme, tipik ve ölçüt örneklem yöntemlerinin kullanıldığı görülmüştür.

İncelenen Çalışmaların Veri Toplama Araçlarına İlişkin Dağılımı

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların veri toplama araçlarına ilişkin dağılımı Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. İncelenen Çalışmaların Veri Toplama Araçlarına İlişkin Dağılımı

Veri Toplama Araçları	Makale	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	f
Matematik Tutum Ölçeği	11	35	5	51
Matematik Başarı Testi	7	20	5	32
Diğer Ölçekler (Scratch Özyeterlik, Matematik Kaygı, vb.)	3	11	2	16
Diğer Testler (Kazanım, Scratch, Yaratıcı Düşünme vb.)	2	9	4	15
Dokümanlar (Araştırmacı günlüğü, alan notları, ders planları vb.)	1	7	1	9
Görüşme Formu		6	1	7
Anket		1	1	2
Gözlem Formu		2		2

*Bazı çalışmalarda birden fazla veri toplama aracı kullanılmıştır.

Tablo 6'ya göre, ilkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, 51 çalışmada matematik dersi tutum ölçeği, 32 çalışmada matematik başarı testi, 16 çalışmada diğer ölçekler, 15 çalışmada diğer testler (kazanım, scratch, yaratıcı düşünme vb.), 9 çalışmada dokümanlar (araştırmacı günlüğü, alan notları, ders planları vb.), 7 çalışmada görüşme formu, 2'şer çalışmada anket ve gözlem formu kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

İncelenen Çalışmaların Analiz Yöntemine İlişkin Dağılımı

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların analiz yöntemine ilişkin dağılımı Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7. İncelenen Çalışmaların Analiz Yöntemine İlişkin Dağılımı

Analiz Yöntemi	Makale	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	f	
Nitel	Kestirimsel	8	27	4	39
	Betimsel	3	16	1	20
Nitel	İçerik	2	6		8
	Doküman		2		2
	Betimsel		1		1

Söylem	1	1
--------	---	---

*Bazı çalışmalarda birden fazla analiz yöntemi kullanılmıştır.

Tablo 7'ye göre, ilkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, nicel araştırma yöntemlerinden 39 kestirimsel, 20 betimsel analiz, nitel araştırma yöntemlerinden ise 8 içerik, 2 doküman, 1'er betimsel ve söylem analizinin kullanıldığı görülmüştür.

İncelenen Çalışmaların Sonucuna İlişkin Dağılımı

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların sonucuna ilişkin dağılımı Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. İncelenen Çalışmaların Sonucuna İlişkin Dağılımı

Çalışma Sonucu	Makale	Yüksek Lisans Tezi	Doktora Tezi	f	
Anlamli farklılık	Bulunmuştur	4	24	4	32
	Bulunmamıştır	3	10	1	14
Tutum Düzeyi	Yüksek	3	1		4
	Orta	1			1

Tablo 8'e göre, ilkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, 32 çalışmada öğrencilerin matematik dersi tutumlarına yönelik anlamlı farklılıklar bulunmuş, 14 çalışmada ise anlamlı farklılıklar bulunmamıştır. Ayrıca 4 çalışmada, öğrencilerin matematik dersi tutumları yüksek düzeyde iken 1 çalışmada ise orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde araştırmadan ortaya çıkan sonuçların alan yazınla ilişkilendirilmesi yapılmaya çalışılmakta ve öneriler sunulmaktadır. İncelenen çalışmaların yayım türüne ilişkin dağılımlarına bakıldığında en fazla çalışmanın yüksek lisans tezi, en az çalışmanın ise doktora tezi olduğu görülmüştür. İlkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarıyla ilgili doktora düzeyinde pek fazla çalışma yapılmadığı söylenebilir. Toptaş ve Gözel (2018), Değirmenci Gündoğmuş (2018), Güven ve Özçelik, (2017), Kılıçkaya ve Toptaş (2017) ve Yaşar ve Papatğa'nın (2015) çalışmalarından elde edilen bulgular da bu bulguyu destekler niteliktedir.

Matematik dersi tutumuna yönelik incelenen çalışmaların yayım yılına ilişkin dağılımlarında en fazla çalışmanın 2019 yılında yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Matematik dersi tutumlarının matematik dersinde önemli bir etken olduğu düşünüldüğünde yıllara göre yapılan çalışmaların az olmasının araştırmacıların, bu konuyu fazla tercih etmemelerinden kaynaklandığı

söylenbilir. Nitekim 2019 yılında yapılan 12 çalışmadan sonra 2020 yılında bir çalışmanın yapılmış olması da dikkat çekici olması açısından önemli olduğu ifade edilebilir.

İlkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmaların sınıf düzeylerine ilişkin dağılımlarına bakıldığında, büyük çoğunluğunun 4. sınıf düzeyinde yapıldığı görülmüştür. Yapılan çalışmaların en fazla 4. sınıf düzeyinde olmasının, 2012-2013 eğitim öğretim yılında 4+4+4 eğitim sistemine geçilmesinden dolayı olduğu söylenbilir. Öğrencilerin tutumlarına yönelik incelenen çalışmaların büyük bir çoğunluğunun üst sınıf düzeylerinde yapılması, araştırma sürecinde araştırmacılara çeşitli kolaylıklar sağlamasından kaynaklanıyor olabilir. Kılıçkaya ve Toptaş'ın (2017) araştırmasında da çalışmaların üst sınıf düzeylerinde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

İncelenen çalışmaların araştırma yöntemine ilişkin dağılımlarına bakıldığında, nicel yöntemin en fazla kullanılan araştırma yöntemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun sebebi olarak da öğrencilerin matematik dersi tutumlarına yönelik verilerin ölçek, anket gibi araçlarla toplanmasından kaynaklandığı gösterilebilir. Toptaş ve Gözel (2018), Değirmenci Gündoğmuş (2018), Kılıçkaya ve Toptaş (2017) ile Yaşar ve Papatğa'nın (2015) çalışmalarında benzer sonuçlara ulaşılmıştır.

Matematik dersi tutumuna yönelik incelenen çalışmaların örneklem belirleme yöntemine ilişkin dağılımlarına bakıldığında en fazla seçkisiz örnekleme yönteminin kullanıldığı görülmüştür. Çalışmaların önemli bir kısmında ise örnekleme yöntemlerine hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılmamıştır. Akaydın ve Çeçen'in (2015) çalışmasında da en fazla seçkisiz örnekleme yönteminin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Matematik dersi tutumuna yönelik incelenen çalışmaların veri toplama araçlarına ilişkin dağılımlarında en fazla matematik dersi tutum ölçeği ve matematik başarı testleri kullanıldığı görülmüştür. İncelenen çalışmalarda öğrencilerin matematik dersi tutumlarının belirlenmesinde, matematik dersi tutum ölçeği kullanılmasının sebebi gözlem formu, görüşme formu vb. diğer veri toplama araçlarına göre verilerin daha kolay toplanmasından kaynaklandığı söylenbilir. Akaydın ve Çeçen'in (2015) yapmış olduğu çalışmada da tutum, algı vb. testler ile başarı testlerin en fazla veri toplama araçları olduğu bulunmuştur. Toptaş ve Gözel'in (2018) çalışmasında veri toplama araçlarından en fazla ölçek kullanıldığı, Yaşar ve Papatğa'nın (2015) çalışmasında ise en fazla testlerin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır.

İncelenen çalışmaların analiz yöntemine ilişkin dağılımlarına bakıldığında en fazla nicel analiz yöntemlerinin kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinde ise araştırmacıların daha çok kestirimsel analizi kullandığı görülmüştür. İncelenen çalışmalarda kestirimsel analizin daha fazla kullanılması ile yapılan çalışmalarda üst düzey analizlerin yapıldığı söylenbilir. Toptaş ve Gözel'in (2018), Yaşar ve Papatğa (2015) ile Akaydın ve Çeçen'in (2015) çalışmalarında da benzer bulgulara ulaşılmıştır.

İlkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmaların sonucuna ilişkin dağılımlarına bakıldığında, yapılan çalışmalarda öğrencilerin matematik dersi tutumlarına yönelik anlamlı farklılıkların bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin matematik dersi tutum düzeylerinin belirlenmesine yönelik yapılacak çalışmaların artırılmasının bu alanda çalışma yapacak araştırmacılara yol göstermesi adına önemli olduğu söylenbilir.

İlkokul öğrencilerinin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılan çalışmaların incelenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada Türkiye'de ve ilkökul düzeyinde yapılan matematik dersi

tutumları çalışma kapsamında ele alınarak incelenmiştir. Dolayısıyla matematik dersi tutumlarına ilişkin farklı eğitim kademelerinde ve uluslararası alanda yapılan çalışmaların dahil edildiği bu tür çalışmalar yapılabilir. İlkokul öğrencilerin matematik dersi tutumlarına yönelik yapılacak çalışmalarda nitel yöntemlerin kullanılması da önerilebilir.

KAYNAKLAR

Akaydın, Ş., Çeçen M. A. (2015). Okuma becerisiyle ilgili makaleler üzerine bir içerik analizi. *Eğitim ve Bilim*, 40(178), 183- 198.

Akdemir, Ö. (2006). İlköğretim öğrencilerinin matematik dersine yönelik tutumları ve başarı güdüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü.

Arseven, A. (2019). *Matematik Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Pegem A Akademi.

Başer, N., Yavuz, G. (2003). Öğretmen Adaylarının Matematik Dersine Yönelik Tutumları.

Çoban, A. (1989). Ankara merkez ortaokullarındaki son sınıf öğrencilerinin matematik dersine ilişkin tutumları. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Değirmenci Gündoğmuş, H. (2018). Okuduğunu anlama ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Turkish Studies*, 13(3), 899-910.

Ekiz, D. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayınları.

Ersoy, Y. (2003). Teknoloji destekli matematik öğretimi-II. Hesap makinesinin matematik etkinliklerinde kullanılması. *İlköğretim Online*, 2(2), 35–60.

Güven, B., Özçelik, Ç. (2017). İlkokul matematik dersine yönelik gerçekleştirilen lisansüstü eğitim tez çalışmalarına ilişkin bir inceleme. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 13(4), 693-714.

Kılıçkaya, M., Toptaş, V. (2017). Problem çözme: Literatür incelemesi. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 2(2), 20-31.

Örnek, S. (2007). Trigonometrik kavramların canlandırma yöntemiyle öğrenilmesinin öğrencilerin matematik başarısına etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü.

Taşdemir, C. (2009). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin matematik dersine karşı tutumları: Bitlis ili örneği. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2009), 89-96.

Tıraş, Ş. (1999). Öğrenme-öğretme açısından matematik öğretmenlerinin yeterliliği ve etkili olma düzeyleri. *D.E.Ü. Buca eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1999), 166-178.

Toptaş, V., Gözel, E. (2018). Türkiye’de matematik kaygısı ile ilgili yapılan lisansüstü tezlerin içerik analizi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 136-146.

Tural, H. (2005). İlköğretim matematik öğretiminde oyun ve etkinliklerle öğretimin erişimi ve tutuma etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü.

Yaşar, Ş., Papatğa, E. (2015). İlkokul matematik derslerine yönelik yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5(2), 113-124.

Yetgin, N. B., Yeşilyurt, M. (2020). İlkokul öğrencilerinin matematik tutumlarına ilişkin ölçek geliştirilmesi. Temel Eğitim Dergisi, 2(4), 26-33.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. 10. baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.